

4703 Sayılı Ürönlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun (Çerçeve Kanun)

Resmi Gazete tarih ve sayısı:

11 Temmuz 2001 - 24459

Yürürlük tarihi:

11 Ocak 2002

Giriş :

Bilindi i üzere, 20 nci yüzyılın ikinci yarısından itibaren hız kazanan Dünya ticaretindeki serbestleşme hareketleri çerçevesinde gümrük vergileri, fon, miktar kısıtlamaları gibi engellerin kaldırılması sonucu korumacı politika uygulama imkanlarını büyük ölçüde kaybeden ölkeler, bu defa, insan sağlığı ve emniyeti, çevre, hayvan ve bitki yaşamı ve sağlığı ile tüketicinin korunması gibi gerekçelerle yaratılan teknik engelleri kullanmaya başlamışlardır.

Ölkemizin özellikle gelişmiş ölkelere yaptığı ihracatta karşılaştığı bu gibi teknik engeller, son yıllarda serbest dolaşımın sağlanması hedefine ulaşmadaki en büyük problem olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu itibarla, serbest ticaret ortamı içerisinde ihracatımızda beklenen ve arzu edilen atılımın gerçekleşmesi açısından, teknik mevzuatımızın ve uygulamalarının gelişmiş ölkelerdekine paralel bir şekilde düzenlenmesi büyük önem taşımaktadır.

Ölkeler, teknik düzenlemelerin, standartların ve uygunluk değerlendirme yöntemlerinin uyumlaştırılmasının, söz konusu teknik engellerin aklanmasında en önemli araç olduğunu dikkate alarak, global ve bölgesel entegrasyon anlamaları vasıtasıyla bu uyumu en geniş anlamda sağlamaya çalışmaktadırlar.

Durum böyle iken, Türkiye ile AB arasında Gümrük Birliği tesis eden anlaşma bir diler ifadeyle [1/95 sayılı OKK](#) 1996 yılı başında uygulamaya girmiş ve bu karar çerçevesinde, taraflar arasında ürünlerin serbest dolaşımının sağlanabilmesi için gümrük vergilerinin, miktar kısıtlamalarının ve etkili tedbirlerin kaldırılmasının yanısıra, Türkiye'nin AB'nin ticarete teknik engellerin ortadan kaldırılmasına yönelik mevzuatına uyum sağlamasını da öngörmüştür.

Bu kapsamda uyumlaştırmakla yükümlü olduğuumuz AB teknik mevzuatının listesi ayrı bir OKK ile belirlenmiştir. Söz konusu liste, oyuncaklardan motorlu araçlara, kozmetiklerden tekstil ürünlerine kadar oldukça geniş bir ürün yelpazesine dair AB teknik düzenlemelerini içermektedir. AB tam üyeliğine adaylık statüsü kazanmamızı müteakiben kabul edilen Katılım Ortaklığı Belgesi ve Ulusal Program çerçevesinde uyumlaştırılacak teknik düzenlemelerin kapsamı daha da genişlemiştir.

Uyumlaştırmakla yükümlü olduğuumuz AB teknik düzenlemelerinin ortak temel hükümler çerçevesinde uygulanabilmesini sağlamak ve standardizasyon sistemimizin AB sistemine paralel hale getirilmesini temin etmek amacıyla Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından hazırlanan ve Çerçeve Kanun adıyla da anılan 4703 sayılı "Ürönlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun" 11 Temmuz 2001 tarih ve 24459 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olup; 11 Ocak 2002 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Kanun'un hazırlanma nedenleri ve AB teknik mevzuat uyumu içindeki yeri:

AB'nin ortak düzenlemeler getirmesinde iki temel amacın maksimize edilmesi hedeflenmektedir.

1. Ürün güvenliği
2. Ürünlerin Serbest Dolaşımı

Her ne kadar münferit AB teknik mevzuatı birinci amaca yönelik hükümleri genelde bünyesinde barındırıyor, dolayısıyla Türkiye'nin herhangi bir AB teknik mevzuatını uyumlaştırması suretiyle bu amacın sağlanması mümkün görünüyorsa da, AB mevzuatının bulunmadığı alanlarda da ürün güvenliğini amacından feragat etmeksizin ulusal mevzuat geliştirilmesi gereği ortaya çıkmıştır. Bu gereği yerine getirmek ve genel olarak tüm ürünlerin güvenliğini yönelik asgari hükümlerini tek bir hukuki metinde toplamak üzere 4703 sayılı Kanun hazırlanmıştır.

İkinci amacın gerçekleştirilmesinde en önemli unsur, [Türkiye'nin AB'nin teknik mevzuatının uyumlaştırılması](#) taahhüdü gereğince münferit AB teknik mevzuatının uyumlaştırılmasıdır ve bu görev, faaliyet alanlarına göre uyumlaştırmaya çalışmaları yürütmekte olan kamu kurum ve kuruluşlarıdır. 4703 sayılı Kanunun hiçbir yerinde açık olarak malların serbest dolaşım hedefine yönelik hüküm yer almasa da, Kanunun bu amaç kapsamında örtülü bir ileri bulunmaktadır. Zira Kanun, AB'nin, yukarıda zikredilen iki temel amaca optimal olarak ulaşmak üzere geliştirdiği Yeni Yaklaşım ve Global Yaklaşım çerçevesindeki, Türkiye'de halihazırda mevcut olmayan mekanizmanın temel unsur ve kurallarını hukuk sistemimize kazandırmaktadır.

Kanun'un düzenlediği konular:

- ürünlerin piyasaya arz koşullarını,
- üretici ve dağıtıcıların yükümlülüklerini,
- piyasa gözetimi ve denetimini,
- güvenli olmayan ürünlerin piyasaya arzının yasaklanmasını, toplatılmasını veya bertarafını,
- uygunluk değerlendirme faaliyetlerinde bulunacak olan test, muayene ve belgelendirme kuruluşlarının çalışmaları ve esaslarını,
- uygulanacak müeyyideleri,
- uygulamalarla ilgili olarak, AB Komisyonuna, AB üyesi ölkelere ve diğer AB kuruluşlarına yapılması öngörülen bildirimleri

Kanun'a dair açıklama:

4703 sayılı Kanun ile belirlenen ürünlerin piyasaya arz koşulları "[İlgili teknik düzenlemeye uygunluk](#)" ve "[güvenli olmak](#)" ekinde özetlenebilir. Diğer bir ifadeyle piyasada yer alacak tüm ürünler, Kanun metninde "yetkili kuruluşlar" olarak tanımlanan ilgili kamu kuruluşları hazırlanan düzenlemelere uygun olmak ve güvenli olmak durumundadır. Bu husus, ilk defa 4703 sayılı Kanun ile birlikte tek bir çatı altında ve ortak prensipler çerçevesinde tüm ürünler için düzenlenmektedir.

Anılan Kanunun amaçları doğrultusunda güvenli ürün; insan sağlığı, can ve mal güvenliği, hayvan ve bitki yaşamı ve sağlığı, çevre ve tüketicinin korunması bakımından azami ölçüde koruma sağlayan üründür. Üreticiye dünen temel sorumluluk, piyasaya arz edeceği ürünü ilgili kamu kuruluşunun hazırladığı teknik düzenlemeye uygun üretmektir. Çünkü aksi ispatlanana kadar, teknik düzenlemesine uygun ürünün güvenli bir ürün olduğu varsayılmaktadır. Avrupa Birliği teknik düzenlemelerinin uyum çalışmaları ilerledikçe, ülkemiz üreticilerinin uymakla yükümlü olduğu teknik düzenlemeler, AB üyesi ölkelerdeki üreticilerin uymakla yükümlü olduğu teknik düzenlemelere paralel hale gelecektir. Bu da, bugüne kadar yalnızca AB'ye ihraç edilen ürünlerin taşıdığı özelliklerin ve "CE" iareti gibi uygunluk işaretlerinin zaman içinde ülkemiz piyasasına arz edilecek ürünler için de zorunlu olması anlamına gelecektir.

4703 sayılı Kanun ile hukuki altyapısı kurulan ve ilgili kamu kuruluşları tarafından uyumlaştırılarak yürürlüğe girecek olan AB teknik düzenlemelerinin büyük bölümünde uygunluk değerlendirme kurulu veya onaylanmış kuruluşa başvurma zorunluluğu getirilmektedir. Bu zorunluluk, ilgili kamu kuruluşları tarafından uyum çalışmaları tamamlandıktan sonra ülkemiz üreticileri için de geçerli

hale gelecektir. AB'nin bu yapılanması ile hedeflenen, piyasaya arz edilecek ürünlerin teknik düzenlemelere uygun olup olmadığının öncelikle bağımsız ve tarafsız olan bu kuruluşlarca denetlenmesini sağlamak ve piyasaya güvensiz ürün sunulması ihtimalini mümkün olduğunca en aza indirmektedir.

Bu Kanunun en önemli amacı, yerli ve ithal ürünler itibarıyla piyasaya arz edilen yeni, eski ve kullanılmı tüm ürünlerin güvenli olmasını sağlamak için, ilgili bir teknik düzenlemesi bulunmayan ürünlerin güvenliğini sağlamak konusunda dikkate alınacak hususlara da Kanunda yer verilmiştir.

4703 sayılı Kanun devletin yükümlülüklerini şu şekilde belirlemektedir:

- Öncelikle ürün ile ilgili kamu kuruluşu, söz konusu sektörde üretim yapan üreticilerin, ürünün tüketiciler ve risk altındaki diğer varlıklar açısından azami güvenlik sağlayacak şekilde üretilmesi için uymaları gereken kuralları belirlemektedir. Buradaki önemli unsur, üreticilerin uymaları gereken kurallar bütünüdür, yani teknik mevzuatın büyük ölçüde AB teknik müktesebatı olmasıdır. Bu durum ilk bakışta, hem tüketim kalıpları hem de gelir seviyesi Türkiye'ninkinden oldukça farklılık gösteren AB tüketicilerine göre hazırlanmış teknik mevzuatın Türkiye'de uygulanmasının ne derece gerçekçi olacağı sorusu makul gibi görünse de, teknik mevzuat uyumunun esas amaçlı noktası uyulması gereken teknik kriterlerin yüksekliğinde ziyade, söz konusu teknik mevzuatın getirdiği sisteminin rasyonel olmasıdır. Bu itibarla, üretim ve denetim sisteminin rasyonel mesinin getireceği maliyet düşümlerinin kısa vadede ortaya çıkacak sistem dönüşümü maliyet artışını uzun vadede telafi edeceği düşünülmektedir.
- Devletin ikinci yükümlülüğü, halihazırda uygulanmakta olan sistemde ya çok zayıf bir şekilde uygulanan, ya da hiç uygulanmayan ürünün piyasaya arzı öncesi denetiminin, üçüncü taraf uygunluk değerlendirme yöntemiyle ihdas edilmesi ve etkinliğinin artırılmasıdır. Aslında, getirilen yeni sistemin kilit noktası da budur. 4703 sayılı Kanunun olanağıyla sistem ile devlet, ürünün piyasaya arz edilmeden önce etkin bir şekilde denetimini üçüncü taraf değerlendirme kuruluşu olarak nitelendirilen uygunluk değerlendirme kuruluşları/onaylanmış kuruluşlar aracılığıyla yapabilecektir. Böylece, güvenli olmayan ürünlerin tüketicilere ulaştıktan zararların ortadan kaldırılması için yapılacak harcamalarda bir azalma söz konusu olacak ve tüketicilere güvensiz ürünlerin gitmesini engelleyebilmenin bir diğer yolu olan piyasaya arz sonrası gözetim ve denetim faaliyetleri için devletin üzerine binen mali yükün makul seviyelerde tutulması mümkün olacaktır.
- Nihayet devletin son yükümlülüğü, ürün piyasaya arz edildikten sonra yapacağı gözetim ve denetim faaliyetleridir. Mevcut sistemde gerçekleştirilen denetimler, piyasaya arz öncesi denetim söz konusu olmadığı için çok daha kilit bir işleve sahip olması gerekirken, maalesef ülke ekonomisinin büyüklüğü ve kamu kaynaklarının yetersizliği nedeniyle gereken şekilde yerine getirilememektedir. 4703 sayılı Kanunun mümkün kıldığı piyasaya arz öncesi denetim yetkisinin üreticiden ve tüketiciden bağımsız üçüncü taraf denetiminin getireceği rahatlatma, ilgili kamu kuruluşlarının piyasaya arz sonrası gözetim ve denetim faaliyetlerinde, daha çok, riskli ürünler ve güvensiz ürüne rastlama sıklığının istatistiksel olarak daha belirgin olduğu ürünler veya sektörlerle odaklanmasını sağlayacaktır. Böylece, tüketicilerimizin denetimden geçmemi ürün kullanma ihtimali ortadan kalkacaktır.

4703 sayılı Kanun, piyasadaki diğer bir aktör olan üreticilerin hak ve yükümlülüklerini de şöyle belirlemiştir:

- Üretici piyasaya mutlaka güvenli ürün arz etmek zorundadır. Ürünün güvenli olması için uyması gereken kuralların ilgili kamu kuruluşlarının belirlenmesi zorunluluğu her ne kadar Çerçeve Kanun ile getiriliyor olsa da, devletin kural belirlemediği ürünleri üreten üreticilerin de güvenli ürün üretme yükümlülüğünün devam etmesi, Çerçeve Kanunun getirdiği en önemli yeniliklerden birisidir. Üreticilerin sorumluluğu tek bir tarafta, devlet tarafından konulan kuralların bizzat ürünü güvensizliğinin nedeni olması durumunda ortadan kalkmaktadır.
- Üretici güvenli ürün üretirken, ilgili teknik mevzuat izin veriyorsa/zorunlu kılıyorsa üçüncü taraf değerlendirilmesine tabi olmayı seçebilir, ama ürün güvensizliğinin nihai sorumlusu, ürünün güvensizliği uygunluk değerlendirme işleminden kaynaklanıyor olsa da, üreticidir. Ancak, yanlış /eksik uygunluk değerlendirilmesinden kaynaklanan güvensizlikten dolayı üreticinin mağdur olması durumunda, üreticinin zararını tazmin etme hakkı saklıdır.
- Halihazırda uygulanmakta olan sistemin odak noktası olan mevzuata uygun üretim yapılmaması durumunda uygulanacak müeyyideler, 4703 sayılı Kanunda da düzenlenmiştir ancak, bu müeyyideler sistemin belkemiği değildir. Üreticinin cezalandırılması konusu 4703 sayılı Kanunda mevcut mevzuatta herhangi bir müeyyide öngörülüyorsa devreye girmektedir.

- Üreticilerin güvenli üretim yapmalarını zorlayacak ve tüketicilerin güvenliğini maksimize edecek en önemli unsur ise, güvensiz ürünün piyasaya arz sonrası gözetim ve denetim esnasında tespit edilmesi durumunda, ürünü satın alması ve kullanmakta olan tüketicilerin, ürünü tanıdığı güvensizlik unsurlarından haberdar edilmesi yükümlülüğünün üreticilere verilmesi, bu çerçevede üreticinin basın yayın organlarında güvensiz ürün ürettiğini ilan edecek olmasıdır. Bu durum, doğrudan olarak, üreticilerin ticari itibar kaybı riskini göze alamayacakları için üretim esnasında azami dikkati göstermelerine vesile olacaktır. Ayrıca, ilgili kamu kurumlarının denetimleri esnasında güvensiz bulunan ürünlerin piyasadan toplatılması, güvensizliklerinin giderilmesi ve gerekiyorsa imha edilecek olmaları da oldukça pahalı süreçler olduğu için, üreticinin teknik mevzuata uyum için azami dikkati göstermelerini sağlayacaktır.

Piyasadaki diğer aktör olan uygunluk değerlendirme kuruluşlarının yükümlülükleri de şöyle belirlenmiştir:

- Uygunluk değerlendirme kuruluşları ilgili kamu kuruluşları tarafından belirlenecek kurallar çerçevesinde, kamu adına piyasaya arz öncesi denetim görevini üstleneceklerdir. Bu görevlerini ifa ederlerken, üretici ve tüketicilere ittifak mesafede duracaklar ve ilgili kamu kuruluşları tarafından yetkilendirildikleri andaki teknik ve idari özelliklerini görev ifa ettikleri süreçte muhafaza etmek zorunda kalacaklardır.
- Eğer uygunluk değerlendirme kuruluşları uygunluk değerlendirme faaliyetlerini kurallara uygun bir şekilde yerine getirmezlerse ilgili kamu otoritesi tarafından idari para cezasına çarptırılacaklar ve fiilî maddesine göre uygunluk değerlendirme faaliyetlerinden men edilmeleri söz konusu olabilecektir.
- Çerçeve Kanun ile getirilen piyasaya arz öncesi uygunluk değerlendirme sistemi mutlaka bir maliyet artışına sebep olacaktır. Bu maliyet artışı özellikle sadece veya büyük oranda iç piyasa için üretim yapan üreticiler üzerinde kendini hissettirecektir. Çeşitli hesaplamalara göre, örneğin makinalarda, uygunluk değerlendirme işlemi önemli bir bileşeni olan teknik dosyanın hazırlanması bile birim ürün başına yüzde beşlik bir maliyet artışına neden olacaktır. Çünkü bahsolunan teknik dosyanın hazırlanması için mutlaka mühendislik bilgisi gerekmektedir ve ne ölçüde olursa olsun, üreticilerin mühendis istihdam etme zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. Üretim mevzuata uygunluğunu üçüncü taraflarca kontrolünün zorunlu olduğu ürün ve

sektörlerde sözkonusu maliyet artı na bir de uygunluk de erlendirme kurulu una ödenmek zorunda kalınacak ücret eklence, üretimde ciddi bir maliyet artı ı sözkonusu olacaktır. Bütün bunlara, Türkiye'de henüz bir akreditasyon sisteminin tam olarak te ekkül etmemesi, dolayısıyla ülkemizde halihazırda faaliyet göstermekte olan uygunluk de erlendirmesi kurulu u adaylarının yeterliliklerinin nesnel kıstaslara göre de erlendirilmesinin kolay olmaması nedeniyle, sözkonusu uygunluk de erlendirme hizmetinin yurtdı ndan satın alınması eklendi inde, üreticilerimizin kar ı kar ıya kalacakları zorlukların boyutunu tahmin etmek zor olmayacaktır. Ancak, üretimde böyle bir sistemi in peyderpey devreye girmesi, Çerçeve Kanun ile zorunlu kılınmayan mühendis istihdamının zımnen mecburi hale gelecek olması, kısa vadeli maliyet artı larına neden olacak olmakla birlikte, uzun vadede üretimde standardizasyonun ve rasyonalizasyonun getirece i verimlilik artı larıyla telafi edilecektir. Ayrıca, AB sistemine göre yapılan bir üretim sonucunda elde edilen ürünlerin mezkûr pazara girmesi kolayla aca ı için, imdiye kadar sadece iç pazarla yetinmek zorunda kalan üreticilerin pazarlarının çe itlenmesine neden olabilecektir.

Kanun'un madde gerekçeleri:

B R NC BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

Madde 1-Bu Kanunun amacı: ürünlerin piyasaya arzı, uygunluk de erlendirmesi, piyasa gözetimi ve denetimi ile bunlarla ilgili olarak yapılacak bildirimlere ili kin usul ve esasları belirlemektir.

Gereke: Bu Kanun'un amacı, ülkemizin dünya piyasalarına ve dı ticaretimizin yakla ık yarısını gerçekle tirdi imiz Avrupa Birli i (AB)'ne tam entegrasyonu ile Dünya Ticaret Örgütü Kurulu Anla ması eki Ticarete Teknik Engeller Anla ması ve AB-Türkiye Gümrük Birli i'nin son dönemine ili kin kuralları belirleyen 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı çerçevesindeki taahhütlerimizin yerine getirilmesini sa lamaya yönelik olarak; ürünlerin piyasaya arz ko ullarını, uygunluk de erlendirmesi olarak anılan ürünün ilgili teknik düzenlemesine uygun ve güvenli olup olmadı ının test edilmesine ve belgelendirilmesine ili kin esasları, piyasa gözetimi ve denetimi ile AB Komisyonu ve AB üyesi ülkelere yapılacak bildirimlere ili kin usul ve esasları belirlemektir. Uluslararası kuralların ve AB'nin bu konudaki mevzuatının öngördü ü sistemin ülkemizde de tesisini sa lamak üzere yasal bir zemin olu turmayı amaçlayan bu Kanun ayrıca, yürürlükteki mevzuatımızın yukarıda belirtilen hususlardaki eksikliklerinin veya farklılıklarının giderilmesine imkan taniyacak ortak temel kuralları da belirlemektedir.

Kapsam

Madde 2- Bu Kanun; ürünlerin piyasaya arz ko ullarını, üretici ve da ıtıcıların yükümlülüklerini, uygunluk de erlendirme kurulu larını, onaylanmı kurulu ları, piyasa gözetimi ve denetimini, ürünün piyasaya arzının yasaklanmasını, toplatılmasını, bertarafını ve bunlarla ilgili olarak yapılacak bildirimleri kapsar.

Gereke: Bu Kanun, ürünlerin piyasaya arz ko ullarını ve bu ko ulların yerine getirilmesi hususunda üretici ve da ıtıcıların yükümlülüklerini; yetkili Bakanlık ve kamu kurulu larınca yapılacak veya bunlar tarafından yaptırılacak piyasa gözetimi ve denetimini; teknik düzenlemesine uygun olmayan veya güvenli olmayan ürünle ilgili olarak alınacak tedbirler ve ilgililer hakkında uygulanacak müeyyideleri kapsar.

Dı er taraftan, uygunluk de erlendirme kurulu ları ve onaylanmı kurulu lar ile yukarıda ifade edilen hususlarla ilgili olarak uluslararası anla malardan kaynaklanan taahhütlerimiz çerçevesinde ilgili taraflara yapılacak bildirimler de bu Kanun kapsamında yer almaktadır.

Tanımlar

Madde 3- Bu Kanunda geçen;

- Müste arlık: Dı Ticaret Müste arlı nı,
- Komisyon : Avrupa Birli i Komisyonunu,
- Ürün: Piyasaya arz edilmesi hedeflenen tüm ürünleri,
- Son ürün: İlgili teknik düzenlemeye uygunlu u gösteren aynı belgeler kapsamındaki ürünlerden piyasaya en son arz edileni,

Son ürün: üretici tarafından veya uygunluk de erlendirme kurulu u yada onaylanmı kurulu tarafından düzenlenen ilgili teknik düzenlemeye uygunlu u gösteren uygunluk belgesi kapsamındaki seri üretime konu bir ürününün seri üretiminin durdurulması durumunda, üretim bandından en son çıkan üründür. Ayrıca, sözkonusu uygunluk belgesi kapsamındaki ürün üzerinde yeniden uygunluk de erlendirmesine tabi tutulmasını gerektirecek bir de i iklik yapılması halinde, bu de i iklik yapılmadan önce üretim bandından en son çıkan ürün de son ürün olarak de erlendirilir.

e) Güvenli ürün: Kullanım süresi içinde, normal kullanım ko ullarında risk ta ımayan veya kabul edilebilir ölçülerde risk ta ıyan ve temel gerekler bakımından azami ölçüde koruma sa layan ürün,

f) Temel gerekler: Ürünün; insan sa lı ı, can ve mal güvenli i, hayvan ve bitki ya am ve sa lı ı, çevre ve tüketicinin korunması açısından sahip olması gereken asgari güvenlik ko ullarını,

g) Üretici: Bir ürünü üreten, imal eden, ıslah eden veya ürüne adını, ticari markasını veya ayırt edici i aretini koymak suretiyle kendini üretici olarak tanıtan gerçek veya tüzel ki iyi; üreticinin Türkiye dı nda olması halinde, üretici tarafından yetkilendirilen temsilciyi/veya ithalatçıyı; ayrıca, ürünün tedarik zincirinde yer alan ve faaliyetleri ürünün güvenli ine ili kin özelliklerini etkileyen gerçek veya tüzel ki iyi,

h) Da ıtıcı: Ürünün tedarik zincirinde yer alan ve faaliyetleri ürünün güvenli ine ili kin özelliklerini etkilemeyen gerçek veya tüzel ki iyi,

i) Standart: Üzerinde mutabakat sa lanmı olan, kabul edilmi bir kurulu tarafından onaylanan, mevcut artlar altında en uygun seviyede bir düzen kurulmasını amaçlayan, ortak ve tekrar eden kullanımlar için ürünün özellikleri, i leme ve üretim yöntemleri, bunlarla ilgili terminoloji, sembol, ambalajlama, i aretleme, etiketleme ve uygunluk de erlendirmesi i lemleri hususlarından biri veya birkaçını belirten ve uyulması ihtiyari olan düzenlemeyi,

j) Teknik düzenleme: Bir ürünün, ilgili idari hükümler de dahil olmak üzere, özellikleri, i leme ve üretim yöntemleri, bunlarla ilgili terminoloji, sembol, ambalajlama, i aretleme, etiketleme ve uygunluk de erlendirmesi i lemleri hususlarından biri veya birkaçını belirten ve uyulması zorunlu olan her türlü düzenlemeyi,

k) Piyasaya arz: Ürünün, tedarik veya kullanım amacıyla bedelli veya bedelsiz olarak piyasada yer alması için yapılan faaliyeti,

l) Yetkili kurulu : Ürünlere ili kin mevzuat hazırlamaya ve yürütmeye yasal olarak yetkili bulunan ve bu Kanun hükümlerini kendi görev alanına giren ürünler itibarıyla uygulayacak olan kamu kurum veya kurulu unu,

m) Uygunluk de erlendirmesi: Ürünün, ilgili teknik düzenlemeye uygunlu unun test edilmesi, muayene edilmesi ve/veya belgelendirilmesine ili kin her türlü faaliyeti,

n) Uygunluk de erlendirme kurulu u: Ürünün, ilgili teknik düzenlemeye uygunlu unun test edilmesi, muayene

edilmesi ve/veya belgelendirilmesine ili kin faaliyette bulunan özel veya kamu kurulu unu,

o) Onaylanmı kurulu : Test, muayene ve/veya belgelendirme kurulu ları arasından, bir veya birden fazla teknik düzenleme çerçevesinde uygunluk de erlendirme faaliyetinde bulunmak üzere, yetkili kurulu tarafından belirlenerek, bu Kanunda ve ilgili teknik düzenlemede belirtilen esaslar çerçevesinde yetkilendirilen özel veya kamu kurulu unu,

p) Uygunluk i areti: Bir ürünün, ilgili teknik düzenlemede yer alan gereklere uygun oldu unu ve ilgili tüm uygunluk de erlendirmesi i lemlerine tabi tutuldu unu gösteren i areti,

r) Modül: İlgili mevzuat gere ince, ürünün ta ıdı ı risklere göre hangi uygunluk de erlendirmesi i lemlerine tabi tutulaca ını gösteren yollardan her birini,

Modül, AB'nin 1985 yılından itibaren uygulamaya koydu u, yeni yakla ım politikası kapsamındaki ürünlerin uygunluk de erlendirmesinin yapılmasında takip edilecek metotlardır. Modüler sistem olarak da anılan bu sistemde sekiz farklı modül vardır. Üreticiye tercih imkanı da bırakan bu sisteme göre, ilgili teknik düzenlemenin öngördü ü ko ullar çerçevesinde bu metotlardan biri veya birkaçı üretici tarafından takip edilerek uygunluk de erlendirmesi gerçekleştirilir. Modüler sistem uygunluk de erlendirmesinin üretici tarafından yapılabilece ini öngördü ü gibi, bunun bir uygunluk de erlendirme kurulu u yada onaylanmı kurulu tarafından gerçekleştirilmesini de art ko abilmektedir. Bu de erlendirme bazı modüllere göre tasarım a masında bazı modüllere göre ise üretim a masında yapılabilmektedir.

Yüksek risk ta ıyan ürünlerde bir uygunluk de erlendirme kurulu u yada onaylanmı kurulu a ba vurulması istenmektedir.

s) Piyasa gözetimi ve denetimi: Yetkili kurulu lar tarafından, ürünün piyasaya arzı veya da ıtımı a masında veya ürün piyasada iken ilgili teknik düzenlemeye uygun olarak üretilip üretilmedi inin, güvenli olup olmadı ının denetlenmesi veya denetlettirilmesini,

t) İy uygulama kodu: İlgili sektördeki mevcut teknoloji düzeyi ve bilimsel kriterler çerçevesindeki sa ılık ve güvenli e ili kin uygulama esaslarını

ifade eder

K NC BÖLÜM

Ürünlere İli kin Teknik Düzenlemeler, Ürünlerin Piyasaya Arzında Üreticilerin ve Da ıtıcıların Yükümlülükleri

Ürünlere İli kin teknik düzenlemeler

Madde 4- Ürünlere İli kin teknik düzenlemeler yetkili kurulu lar tarafından hazırlanır.

Gereke: Ülkemizde halihazırda ilgili Bakanlıklar, görev ve te kilat kanunlarıyla kendi yetki alanlarında olan sektörler ve ürünlerle ilgili olarak teknik mevzuat hazırlamakta ve uygulamaktadır. Bu madde ile, gerek AB mevzuatına uyum çerçevesinde gerekse ulusal düzenlemeler kapsamında ürünlerle ilgili olarak hazırlanması gereken teknik mevzuatın yine söz konusu yetkili kurulu lar (ilgili Bakanlıklar veya di er kamu kurulu ları) tarafından hazırlanaca ı hükmüne ba lanmaktadır. Örne in, gıda maddeleriyle ilgili teknik düzenlemeleri hazırlamaya Tarım ve Köyi leri Bakanlığı ile Sa ılık Bakanlığı, makinalar ve asansörlerle ilgili teknik düzenlemeleri hazırlamaya Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, ki isel korunma donanımları ile ilgili teknik düzenlemeleri hazırlamaya Çalı ma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yetkili bulunmaktadır.

Ürünlerin piyasaya arzında üreticilerin ve da ıtıcıların yükümlülükleri

Madde 5- Piyasaya arz edilecek yeni ürünlerin ilgili teknik düzenlemeye uygun olması zorunludur. Bu hüküm, kullanılmı olmakla birlikte de i iklik yapılarak piyasaya tekrar arz edilmesi hedeflenen ürünler ile Avrupa Birli i üyesi ülkeler di ndaki ülkelerden ithal edilen eski ve kullanılmı ürünlere de uygulanır.

Gereke: Bu madde ile mevcut uygulamaya paralel olarak, gerek yurt içinde üretilmi gerek ithal edilmi olsun, piyasaya arz edilecek tüm yeni ürünlerin teknik düzenlemesine uygun olması zorunlu tutulmu tur.

Kullanılmı olmakla birlikte de i iklik yapılarak piyasaya tekrar arz edilmesi hedeflenen ürünler ile AB üyesi ülkeler di ndaki ülkelerden ithal edilen eski ve kullanılmı ürünlerin de piyasaya arz anlamında yeni ürün olarak kabul edilmesi gerekti inden, bu ürünlerin de teknik düzenlemesine uygun olması ko ulu aranmaktadır. Bu hüküm ile, yerli üreticilerimizin haksız rekabete kar ı korunması, tüketicilerimizin ise güvenli ürün kullanmalarının sa lanması amaçlanmı tir.

Birinci fıkrada belirtilen hususlarda düzenlemeler yapmaya, sınırlamalar getirmeye ve istisnalar tanımaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Gereke: lerde çıkabilecek ülke ihtiyaçları göz önüne alınarak, birinci fıkraya ile teknik düzenlemesine uygunlu u zorunlu kılınan ürünlerde de i iklik yapmak, ülke veya ülkeler bazında yeni düzenlemeler getirmek veya istisnalar tanımak üzere Bakanlar Kurulu'na yetki verilmi tir.

Üretici, piyasaya sadece güvenli ürünleri arz etmek zorundadır. Teknik düzenlemelere uygun ürünlerin güvenli oldu u kabul edilir. Teknik düzenlemenin bulunmadı ı hallerde, ürünün güvenli olup olmadı ı; ulusal veya uluslararası standartlara; bunların olmaması halinde ise söz konusu sektördeki iyi uygulama kodu veya bilim ve teknoloji düzeyi veya tüketicinin güvenli e ili kin makul beklentisi dikkate alınarak de erlendirilir.

Gereke: Genel prensip olarak, hakkında herhangi bir teknik düzenleme bulunsun veya bulunmasın piyasaya arz edilecek yeni, kullanılmı, islah edilmi, yerli veya ithal tüm ürünlerin güvenli olması zorunludur. Bu fıkraya ile, bir yandan tüketicilerin, ürünün neden olaca ı zararları korunmaları öngörümü, di er taraftan da AB mevzuatına paralellik sa lanmı tir. Bir ürünün güvenli olup olmadı ına ise, u eklede karar verilmesi hükmüne ba lanmı tir:

- Bir ürünün güvenli olup olmadı ını tespit etmek için önce söz konusu ürün hakkında herhangi bir teknik düzenleme bulunup bulunmadı ına bakılır. Teknik düzenlemenin bulunması halinde, ürünlerin güvenli ine ili kin gözetim ve denetimleri ilgili teknik düzenlemenin hükümleri dikkate alınarak gerçekleştirilir. Aksi ispatlanmadıkça teknik düzenlemesine uygun ürünlerin, güvenli oldu u kabul edilir
- Yürürlükteki mevzuatımızdan farklı olarak, piyasaya arz edilen ürünlerin tüketiciye verebilece i muhtemel zararları ortadan kaldırmak amacıyla, hakkında herhangi bir teknik düzenlemesi bulunmayan ürünlerin de güvenli olarak üretilmesi zorunlu hale getirilmi tir. Bu ürünlerin güvenli olup olmadı ına ise; ulusal veya uluslararası standartlara bakılarak, bunların da olmaması halinde, iyi uygulama kodu veya bilim ve teknoloji düzeyi ya da tüketicinin güvenli e ili kin makul beklentisi dikkate alınarak karar verilece i hükmüne ba lanmı tir.

Üretici, güvenli olmadı ı tespit edilen ürünün kendisi tarafından piyasaya arz edilmedi ini veya ürünün güvenli olmaması halinde ilgili teknik düzenlemeye uygunluktan kaynaklandı ını ispatladı ı takdirde sorumluluktan kurtulur.

Gereke: Bu hüküm ile, üreticilerin sorumlu tutulamayaca ı durumlar belirlenmi tir. Buna göre, üretici, güvenli olmayan ürünün kendisi tarafından piyasaya arz edilmedi ini veya ürünün güvenli olmaması halinde üretim sırasında esas alınan ve yetkili kurulu ça hazırlanmı olan ilgili teknik düzenlemenin ürün güvenli ine aykırı hükümler içermesinden yada güvenli e ili kin hükümlerinin eksik olmasından kaynaklandı ını ispatladı ı takdirde sorumluluktan kurtulur.

Bir ürünün güvenli kabul edilmesi için; ürünün bile imi, ambalajlanması, montaj ve bakımına ili kin talimatlar da dahil olmak üzere özellikleri; ba ka ürünlerle birlikte kullanılmasi öngörülüyorsa bu ürünlere yapaca ı etkiler; piyasaya arzı, etiketlenmesi, kullanımı ve bertaraf edilmesi ile ilgili talimatlar ve üretici tarafından sa lanacak di er bilgiler ve ürünü kullanabilecek risk altındaki tüketici grupları açısından de erlendirildi inde, temel gerekler bakımından azami ölçüde koruma sa laması gerekir.

Gerekçe: Hakkında her hangi bir teknik düzenleme bulunmayan ürünlerden hangilerinin güvenli oldu u, uyumlu tırmakla yükümlü oldu umuz AB mevzuatına paralel bir ekilde düzenlenmi tir. Buna göre güvenli ürün; bile imi, ambalajlanması, montaj ve bakımına ili kin talimatlar da dahil olmak üzere özellikleri; ba ka ürünlerle birlikte kullanılmasi öngörülüyorsa bu ürünlere yapaca ı etkileri; piyasaya arzı, etiketlenmesi, kullanımı ve bertaraf edilmesi ile ilgili talimatlar ve üretici tarafından sa lanacak di er bilgiler ve ürünü kullanabilecek, özellikle çocuklar gibi, risk altındaki tüketici grupları açısından de erlendirildi inde, temel gerekler bakımından azami ölçüde koruma sa layan ürün olarak belirlenmi tir. Di er bir ifade ile, bir ürünün en az asgari güvenlik gereklerini ta iması gerekmektedir. Bunun ölçüsü de amacı do rultusunda kullanılan ürünün insan sa lık ve güvenli ine, bitki ve hayvan ya am ve sa lı na zarar vermemesidir.

Daha güvenli bir ürünün üretilmesinin mümkün olması veya piyasada daha az risk ta ıyan ürünlerin mevcut olması, ilgili teknik düzenlemede aksi belirtilmedikçe, bir ürünün güvenli olmadı ı anlamına gelmez.

Gerekçe: Bir ürünün güvenli kabul edilebilmesi için, yukarıda belirtilen hususlar çerçevesinde asgari kriterlere sahip olması yeterlidir. Asgari kriterlerin üzerinde güvenlik sa layacak bir ürünün üretilmesinin mümkün olması veya piyasada daha az risk ta ıyan ürünlerin mevcut olması, ilgili teknik düzenlemede aksi belirtilmedikçe, asgari kriterleri sa layan ürünün güvenli olmadı ı anlamına gelmez.

Örne in, ticari kalite açısından daha üstün vasıflara sahip lüks bir otomobil baz alınarak, bu vasıflara ve lükse sahip olmayan bir otomobilin güvenli olmadı ına hükmedilemez.

Üretici, ürünün öngörülen kullanım süresi içinde, yeterli uyarı olmaksızın fark edilemeyecek nitelikteki riskleri hakkında tüketicilere gerekli bilgiyi sa lamak, özelliklerini belirtecek ekilde ürünü i aretlemek; gerekti inde piyasaya arz edilmi ürünlerden numuneler alarak test etmek, ikayetleri soru turmak ve yapılan denetim sonuçlarından da ıtıcıları haberdar etmek, riskleri önlemek amacı ile ürünlerin toplatılması ve bertarafı da dahil olmak üzere gerekli önlemleri almakla yükümlüdür.

Gerekçe: Üreticiler, ürünlerin piyasaya arzı konusundaki yükümlülükleri çerçevesinde, tüketiciye güvenli ürün sunmak için gerekenleri yerine getirmekle yükümlü tutulmaktadır. Üreticinin, "bir ürünün üreten, imal eden, ıslah eden veya ürüne adını, ticari markasını veya ayırt edici i aretini koymak suretiyle kendini üretici olarak tanıtan gerçek veya tüzel ki i; üreticinin Türkiye dı olmasi halinde, üretici tarafından yetkilendirilen temsilci ve/veya ithalatçı; ayrıca, ürünün tedarik zincirinde yer alan ve faaliyetleri ürünün güvenli ine ili kin özelliklerini etkileyen gerçek veya tüzel ki i" eklinde tanımlanmasının nedeni, ister iç piyasada üretilen isterse ithal edilen ürünler olsun, her halükârda piyasaya güvenli ürünün arz edilmesinden sorumlu olan ki inin belirlenmesidir. Ayrıca, gerekli tüm uygunluk de erlendirme i lemlerini yapma veya yaptırma yükümlülü ü üreticiye verilmektedir. Buna göre, tanımlar bölümünde yer aldı ı ekliyle üretici, ürünü bu kurallara göre üreterek, gerekli uygunluk de erlendirme faaliyetini yerine getirmek suretiyle piyasaya arzı gerçekle tirme durumundadır.

Üretici, ilgili teknik düzenlemede belirtilen tüm belgeleri; bu belgeler kapsamındaki son ürünün yurt içinde üretiliyor ise üretildi i, ithal ise ithal edildi i tarihten itibaren ilgili teknik düzenlemede belirtilen süre, bu sürenin belirtilmemesi halinde yetkili kurulu ça belirlenecek süre boyunca muhafaza etmek ve istenilmesi halinde yetkili kurulu lara ibraz etmekle yükümlüdür.

Gerekçe: Üretici, ürüne ilgili olarak ilerde meydana gelebilecek soru turma ve denetim gibi nedenler dikkate alınarak, ilgili teknik düzenlemede belirtilen tüm belgeleri; bu belgeler kapsamındaki son ürünün yurt içinde üretiliyor ise üretildi i, ithal ise ithal edildi i tarihten itibaren ilgili teknik düzenlemede belirtilen süre, bu sürenin belirtilmemesi halinde yetkili kurulu ça belirlenecek süre boyunca muhafaza etmek ve istenilmesi halinde yetkili kurulu lara ibraz etmekle yükümlü tutulmaktadır.

Da ıtıcı, sahip oldu u bilgiler çerçevesinde, güvenli olmadı ını bildi i ürünleri piyasaya arz edemez. Da ıtıcı, faaliyetleri çerçevesinde, ürünlerin ta ıdı ı riskler ve bu risklerden korunmak için alınması gereken önlemler hakkında ilgililere bilgi verir. Üreticinin tespit edilemedi i durumlarda, yetkili kurulu ça belirlenecek süre içinde üreticinin veya malı tedarik etti i ki inin kimli ini bildirmeyen da ıtıcı, üretici olarak kabul edilir.

Gerekçe: Da ıtıcı, tüketiciye güvenli ürün sunulmasını teminen, sahip oldu u bilgiler çerçevesinde, güvenli olmadı ını bildi i ürünü piyasaya arz etmemek ve ürünlerin ta ıdı ı riskler hakkında bu ürünleri kullanacak ki ilere gerekli bilgileri vermekle yükümlü tutulmaktadır. Ayrıca, üreticinin tespit edilemedi i durumlarda, üreticinin veya malı tedarik etti i ki inin kimli ini yetkili kurulu a, bu kurulu ça belirlenecek süre içinde bildirmeyen da ıtıcının üretici olarak kabul edilece i hükme ba lanmı tir. Bu çerçevede, AB mevzuatına paralel olarak, piyasaya güvenli ürün arzı konusunda da ıtıcıların duyarlı olmalarının temini amaçlanmı tir.

Uygunluk i aretinin veya uygunluk de erlendirme i lemleri sonucunda verilen belgelerin tahrif veya taklit edilmesi, usulüne uygun olmadan kullanılması yasaktır.

Gerekçe: Piyasaya güvenli olmayan ürünlerin arz edilmesini önlemeye yönelik olarak, uygunluk belgesinin ve/veya i aretinin tahrif veya taklit edilmesi, usulüne uygun olmadan kullanılması yasaklanmaktadır. Örne in, "CE" uygunluk i areti ili tirilmesi zorunlu olan bir ürün için üretici tarafından düzenlenen uygunluk beyanı ve ürüne ili tirilen "CE" i areti, ürünün ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak üretilip belgelendirildikten sonra piyasaya arz edildi inin bir göstergesi olup piyasa gözetimi ve denetimi sırasında da ilk etapta bu uygunluk beyanına ve "CE" i aretine bakılmaktadır. Dolayısıyla, ilgili teknik düzenlemeye uygunlu un ve ürün güvenli inin denetimi açısından son derece önemli olan bu belgelerin ve i aretlerin usulüne göre kullanılması, tahrif veya taklit edilmemesini sa lamak amacıyla aksine hareket edenler hakkında yaptırım öngörümü tür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Uygunluk De erlendirme Kurulu larına İli kin Esaslar, Onaylanmı Kurulu lara İli kin Esaslar, Onaylanmı Kurulu ların Faaliyetleri, ube ve Temsilcilikleri ve Uygunluk De erlendirme Kurulu ları ile Onaylanmı Kurulu ların Sorumlulukları

Uygunluk de erlendirme kurulu larına ili kin esaslar

Madde 6- Uygunluk de erlendirme kurulu larının teknik yeterlili ine ili kin asgari kriterler, ilgili teknik düzenlemelerde ve/veya bu Kanunun uygulama usul ve esaslarına ili kin yönetmeliklerde belirtilir.

Gerekçe: Ürünlerin, ilgili mevzuata uygun olup olmadı ını test ve muayene eden ve müteakiben uygunluk belgesi düzenleyen ve kısaca uygunluk de erlendirme kurulu ları olarak isimlendirilen test, muayene ve belgelendirme kurulu larının sahip olması gereken asgari teknik yeterlilik artlarının, ilgili teknik düzenlemeler ve/veya bu Kanun'un uygulama usul ve esaslarına ili kin yönetmelikler ile belirlenmesi öngörümü tür.

Uygunluk de erlendirme kurulu ları, bir teknik düzenleme kapsamındaki faaliyetlerinden dolayı bu teknik düzenlemeyi yürüten yetkili kurulu a kar ı sorumludur.

Gerekeçe: Uygunluk de erlendirme kurulu larının, ilgili teknik düzenlemeler kapsamında yürütecekleri uygunluk de erlendirme faaliyetlerini usulüne uygun olarak ve tarafsız, ba ımsız bir e kilde gerçekle tirmelerini teminen, bu kurulu lar, ilgili teknik düzenleme kapsamındaki faaliyetlerinden dolayı söz konusu teknik düzenlemeyi yürüten yetkili kurulu a kar ı sorumlu tutulmuşlardır. Sadece güvenli ürünlerin piyasada yer almasını sa lamaya yönelik tedbirler ba lamında bu kurulu ların ilgili Bakanlık veya kurulu a kar ı sorumlu tutulmaları büyük önem arz etmektedir.

Onaylanmı kurulu lara ili kin esaslar

Madde 7- Yetkili kurulu lar, Türkiye de yerle ik olan test, muayene ve/veya belgelendirme kurulu ları arasında, uygun görecekleri sayıda kurulu u, ilgili teknik düzenlemelerde ve/veya bu Kanun ve bu Kanunun uygulama usul ve esaslarına ili kin yönetmeliklerde belirtilen esaslar çerçevesinde, bir veya birden fazla teknik düzenleme kapsamındaki uygunluk de erlendirme faaliyetlerini gerçekle tirmek üzere yetkilendirir.

Yetkilendirilen test, muayene ve/veya belgelendirme kurulu unun adı, adresi, uygunluk de erlendirmesi yapaca ı modüller ile ürünler Komisyona bildirilir. Bu kurulu , bu bilgiler ile Komisyon tarafından verilecek kimlik kayıt numarasının Resmî Gazetede yayımlanması ile onaylanmı kurulu statüsünü elde eder.

Gerekeçe: Onaylanmı kurulu lar, AB-Türkiye Gümrük Birli i kapsamında ülkemizce uyumlu tırılacak olan ve ürüne "CE" uygunluk i aretinin ili tirilmesini zorunlu kılan teknik düzenlemeler kapsamındaki ürünlerin ilgili teknik düzenlemesine uygun olup olmadığı test eden, muayene eden ve müteakiben belgelendiren test, muayene ve/veya belgelendirme kurulu larıdır. Bu kurulu ların onaylanmı kurulu statüsüne sahip olabilmeleri için, öncelikle teknik yeterliliklerinin ilgili Bakanlık veya kamu kurulu unca yeterli görülerek isimlerinin Avrupa Birli i Komisyonu'na bildirilmesi, Komisyonu tarafından bu kurulu lar için bir kimlik numarası verilmesi ve bu kimlik numaraları ile isimlerinin ve hangi teknik düzenleme veya düzenlemeler kapsamında faaliyet göstereceklerinin Resmî Gazete'de yayımlanarak görevlendirmenin resmen yapılmı olması gerekmektedir.

Türkiye tarafından Komisyon'a bildirilen onaylanmı kurulu ların adı, adresi, görevlendirildikleri modüller ve uygunluk de erlendirmesi yapacakları ürün veya ürün gruplarının AB Komisyonu tarafından verilecek kimlik kayıt numarası ile birlikte AB Resmî Gazetesinde yayımlanması gerekmektedir. Bunun amacı da di er üye ülkelerin, ithal ürünlerin piyasa gözetimi ve denetimi sırasında, ürünün uygunluk de erlendirmesinin ihracatçı ülkenin yetkilendirdi i kurulu tarafından yapılmı yapılmadığını tespit etmektir.

Ürüne "CE" i areti ili tirilmesini zorunlu kılan teknik düzenlemeler kapsamında ihtiyaç duyulacak olan onaylanmı kurulu lar ülkemizde ilk defa bu Kanun ve uygulama yönetmelikleri çerçevesinde olu turulmuş olacaktır. Bunların olu turulmaması halinde, mevzuatını uyumlu tırdı ımız ilgili ürün gruplarının test, muayene ve belgelendirme i lemlerinin AB üyesi ülkelerdeki onaylanmı kurulu lar da yapılması gerekecektir. Bugün yalnızca AB üyesi ülkelerde bulunan onaylanmı kurulu ların ülkemizde de tesis edilmesi halinde, bu kurulu lar, 2/97 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı (OKK) hükümleri gere ince AB tarafından tanınacaktır.

AB ülkelerine "CE" i aretli ürünleri ihraç eden ihracatçılarımız, ürünlerine CE i aretini ili tirebilmek için gerekli olan test ve belgelendirme faaliyetlerini halihazırda, AB üyesi ülkelerin onaylanmı kurulu larına yaptırmak durumdadırlar. AB'ye paralel bir sistem olu turulması ve onaylanmı kurulu ların ihdası ile i e piyasaya "CE" i areti ili tirilerek arz edilen ürünlerin serbest dola ım kapsamında Avrupa Birli ine de ihraç edilebilecek olması, ihracatçılarımızı AB'deki onaylanmı kurulu lara ba ımlı kalmaktan kurtaracaktır. Ayrıca, Türkiye'deki onaylanmı kurulu ların verecekleri hizmetler kar ılı ında talep edecekleri ücretlerin AB'dekilere nazaran dü ük olması halinde, ihracatçılarımızın maliyetlerinde de nisbi bir dü ü sa lanabilecek ve AB'deki onaylanmı kurulu lara ödenen ücretler ülkemizde kalacaktır.

Onaylanmı kurulu ların faaliyetleri, ube ve temsilcilikleri

Madde 8- Onaylanmı kurulu ların, yurt içinde ve/veya yurtdı ında açacakları ube veya temsilciliklerinin faaliyetleri sonucunda verilecek belgeler onaylanmı kurulu lar tarafından düzenlenir.

Onaylanmı kurulu lar, yetkilendirildikleri uygunluk de erlendirme faaliyetlerinin bir kısmını, sözleşme yaparak bir yüklenici kurulu a yaptırabilirler. Ancak, yapılan tüm i lemlerden onaylanmı kurulu sorumludur ve yüklenici kurulu ların faaliyetleri sonucunda verilecek belgeler onaylanmı kurulu lar tarafından düzenlenir.

Gerekeçe: Üretici ve imalatçılara kolaylık olması açısından, onaylanmı kurulu ların mümkün oldu unca geni bir alanda faaliyette bulunabilmelerine imkan sa lamak amacıyla, bu kurulu ların yurt içinde ve/veya yurtdı ında ube veya temsilcilik açmalarına imkan verilmektedir.

Ancak, uygunluk de erlendirme faaliyetleri sonucunda verilecek belgelerin güvenilirliklerine ve geçerliliklerine bir halel gelmesini önlemek için, bu belgelerin münhasıran onaylanmı kurulu lar tarafından düzenlenmesi hükme ba lanmıştır.

Onaylanmı kurulu lara, i yüklerinin fazla olması gibi durumlarda, belli ko ullar altında, bir takım test ve muayene faaliyetlerini bir sözleşme aracılı ıyla aynı alanda faaliyette bulunan yüklenici bir firmaya yaptırabilmesi imkanı tanınmıştır. Ancak, yüklenici firma tarafından yürütülen sözleşme konusu faaliyetlerden, do rudan bu konuda görevlendirilmi olan onaylanmı kurulu un sorumlu tutulması ve yapılan uygunluk de erlendirme faaliyeti sonunda verilecek olan uygunluk belgesinin onaylanmı kurulu tarafından düzenlenmesi hükme ba lanmıştır.

Uygunluk de erlendirme kurulu ları ile onaylanmı kurulu ların sorumlulukları

Madde 9- Uygunluk de erlendirme kurulu ları ile onaylanmı kurulu lar, ilgili teknik düzenlemelerde ve/veya bu Kanun ve bu Kanunun uygulama usul ve esaslarına ili kin yönetmeliklerde yer alan usul ve esaslara uygun olarak ba ımsız ve tarafsız bir e kilde uygunluk de erlendirme hizmeti vermeye yükümlüdürler.

Gerekeçe: Uygunluk de erlendirme kurulu ları ile onaylanmı kurulu lar tarafından verilecek belgelerin uluslararası pazarlarda tanınabilmesi ve böylelikle bu belgelere ili kin ürünlerin teknik engellerle kar ıla maksızın pazarlanması ancak, bu kurulu ların ba ımsız ve tarafsız bir e kilde faaliyette bulunmalarına ba ıdır. Bu tarafsızlık ve ba ımsızlık, bu Kanunun uygulanmasına yönelik olarak hazırlanan yönetmelik ile, bu tür kurulu ların uymaları gereken kuralları düzenleyen uluslararası standartlara (TS EN 45000) serik uyma mecburiyeti getirilerek sa lanmıştır.

Uygunluk de erlendirme kurulu ları ile onaylanmı kurulu ların, ilgili teknik düzenlemede ve/veya bu Kanun ve bu Kanunun uygulama usul ve esaslarına ili kin yönetmeliklerde belirtilen artları kaybetti inin ve/veya sorumlulukları yerine getirmedi inin tespit edilmesi halinde, bu kurulu ların ilgili teknik düzenleme kapsamındaki faaliyeti yetkili kurulu ça geçici olarak durdurulur.

Gerekeçe: Nihai amacı piyasaya güvenli ürün arzını sa lamak olan uygunluk de erlendirme faaliyetlerinin en iyi e kilde yapılabilmesini teminen uygunluk de erlendirme kurulu ları ile onaylanmı kurulu ların, ilgili teknik düzenlemede ve/veya bu Kanun ve bu Kanunun uygulama usul ve esaslarına ili kin yönetmeliklerde belirtilen artları kaybetti inin ve/veya sorumlulukları yerine getirmedi inin tespit edilmesi halinde, ilk a amada bu kurulu ların ilgili teknik düzenleme kapsamındaki faaliyetlerinin yetkili kurulu ça geçici olarak durdurulması yoluna gidilmiştir.

Gerekli artların ve/veya sorumlulukların ilgili teknik düzenlemede belirtilen süre içinde, bu sürenin belirtilmemesi halinde yetkili kurulu ça belirlenecek süre içinde yerine getirilmemesi durumunda, yetkili kurulu ça, uygunluk de erlendirme kurulu unun ilgili teknik düzenleme kapsamındaki faaliyetine son verilir, onaylanmı kurulu un ise ilgili teknik düzenleme kapsamındaki onaylanmı kurulu statüsü kaldırılır.

Gerekçe: Gerekli artların ve/veya sorumlulukların ilgili teknik düzenlemede belirtilen süre içinde, bu sürenin belirtilmemesi halinde yetkili kurulu ça belirlenecek süre içinde yerine getirilmemesi durumunda da, yetkili kurulu ça uygunluk de erlendirme kurulu unun ilgili teknik düzenleme kapsamındaki faaliyetine son verilmesi, onaylanmı kurulu un ise ilgili teknik düzenleme kapsamındaki onaylanmı kurulu statüsünün kaldırılması öngörölmü tür. Bu hüküm, onaylanmı kurulu ları disipline etme amacına yöneliktir.

Onaylanmı kurulu ların faaliyetlerinin geçici olarak durdurulması veya onaylanmı kurulu statüsünün kaldırılmasına ili kin kararlar Resmî Gazetede ilan edilerek, Komisyona bildirilir.

Gerekçe: Onaylanmı kurulu ların faaliyetlerinin geçici olarak durdurulması veya onaylanmı kurulu statüsünün kaldırılmasına ili kin kararlar yetkili kurulu lar tarafından Resmî Gazetede ilan edilecek ve ayrıca, Komisyona da bildirilecektir. Bu suretle alınan kararlarla ilgili olarak tarafların bilgilendirilmesi sa lanmı olacaktır.

Uygunluk de erlendirme kurulu ları ile onaylanmı kurulu lar, faaliyetleri ile ilgili her türlü bilgi, kayıt ve belgeleri, ilgili teknik düzenlemede belirtilen süre, bu sürenin belirtilmemesi halinde yetkili kurulu ça belirlenecek süre boyunca muhafaza etmek ve talep edilmesi halinde yetkili kurulu lara ibraz etmekle yükümlüdürler. Faaliyetine son verilen veya kendi iste i ile faaliyetine son veren uygunluk de erlendirme kurulu ları ile onaylanmı kurulu lar, faaliyette buldukları dönemde yapmı oldukları uygunluk de erlendirme faaliyetleri ile ilgili bilgi, kayıt ve belgeleri, aynı konuda faaliyette bulunan uygunluk de erlendirme kurulu u veya onaylanmı kurulu a devredilmek üzere yetkili kurulu a teslim eder. Ancak, uygunluk de erlendirme kurulu u ile onaylanmı kurulu ların söz konusu bilgi, kayıt ve belgelere ili kin sorumlulukları ilgili teknik düzenlemede belirtilen süre, bu sürenin belirtilmemesi halinde yetkili kurulu ça belirlenecek süre boyunca devam eder.

Gerekçe: Uygunluk de erlendirme kurulu ları ile onaylanmı kurulu lar, yapılacak bir soru turma ve/veya denetlemede kullanılmak üzere, faaliyetleri ile ilgili her türlü bilgi, kayıt ve belgeleri, ilgili teknik düzenlemede belirtilen süre, bu sürenin belirtilmemesi halinde yetkili kurulu ça belirlenecek süre boyunca muhafaza etmek ve talep edilmesi halinde yetkili kurulu lara ibraz etmekle yükümlü tutulmu lardır.

Faaliyetine son verilen veya kendi iste i ile faaliyetine son veren uygunluk de erlendirme kurulu ları ile onaylanmı kurulu lar, faaliyette buldukları dönemde yapmı oldukları uygunluk de erlendirme faaliyetleri ile ilgili bilgi, kayıt ve belgeleri, aynı konuda faaliyette bulunan uygunluk de erlendirme kurulu u veya onaylanmı kurulu a devredilmek üzere yetkili kurulu a teslim eder. Ancak uygunluk de erlendirme kurulu u ile onaylanmı kurulu ların söz konusu bilgi, kayıt ve belgelere ili kin sorumluluklarının ilgili teknik düzenlemede belirtilen süre, bu sürenin belirtilmemesi halinde yetkili kurulu ça belirlenecek süre boyunca devam etmesi hükme ba lanmı tir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Piyasa Gözetimi ve Denetimi, Ürünün Piyasaya Arzının Yasaklanması,

Toplatılması ve Bertarafı

Piyasa gözetimi ve denetimi

Madde 10 - Piyasa gözetimi ve denetimi, ilgili teknik düzenlemelerde ve/veya bu Kanun ve bu Kanunun uygulanmasına ili kin yönetmeliklerde belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde yapılır. Bunlara ili kin idari düzenlemeler yetkili kurulu larca belirlenir.

Yetkili kurulu lar, piyasa gözetimi ve denetiminde, gerekli gördükleri durumlarda, gözetim ve denetime konu ürüne ili kin uygunluk de erlendirme i lemlerinde yer almayan test, muayene ve/veya belgelendirme kurulu larının imkanlarından yararlanabilirler. Ancak, piyasa gözetimi ve denetiminde nihai karar yetkili kurulu lara aittir. Piyasa gözetimi ve denetiminde test, muayene ve/veya belgelendirme kurulu larının imkanlarından yararlanılması ve ürünün güvenli olmadı ının tespit edilmesi halinde, test ve muayeneye ili kin giderler üretici tarafından ödenir.

Piyasa gözetimi ve denetimini gerçekle tirecek yetkili kurulu ların isimleri Müste arlık aracılı ıyla Komisyona bildirilir.

Gerekçe: Yetkili kamu kurulu larına, ürünün piyasaya arzı veya da ıtımı a amasında veya ürün piyasada iken, ilgili teknik düzenlemeye uygun olarak üretilip üretilmedi inin, güvenli olup olmadı ının denetlenmesi veya denetlettirilmesi görevi ve yetkisi verilmi tir. Piyasa gözetimi ve denetiminin nasıl yapılaca ına ili kin esaslar, bu Kanuna istinaden hazırlanan "Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine li kin Yönetmelik" tasla ıyla belirlenmi tir. Ürüne ili kin mevzuatı uygulayacak kamu kurulu ları, bu Kanun ve anılan uygulama Yönetmeli i çerçevesinde piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetinde bulunacaktır.

Yetkili kamu kurulu larının, piyasa gözetimi ve denetimi esnasında, ürünün ilgili mevzuata uygun olup olmadı ının test edilmesi için test ve muayene ekipmanına sahip olmaları do al olarak gerekli olsa da, yetkili kurulu ların bütün ürünlerin testini yapacak teçhizata sahip olmalarını beklemek mümkün de ildir.

Bu itibarla, bu durumlarda ürünlerin testinin yapılabilmesi için yetkili kurulu lara, aynı konuda faaliyet gösteren, test, muayene ve/veya belgelendirme kurulu larının olanaklarına ba vurma imkanı verilmi tir. Ancak, sözkonusu i lemlerin tarafsız yürütülebilmesi amacıyla, daha önce aynı ürünün uygunluk de erlendirmesini yapan test, muayene ve/veya belgelendirme kurulu larının test ve muayene olanaklarından yararlanılması yasaklanmı tir. Piyasa gözetimi ve denetimi i lemlerine ili kin nihai karar yetkisi yetkili kamu kurulu larına aittir.

Normal olarak, yetkili kurulu , piyasa gözetimi ve denetiminde kendi test ve muayene imkanlarını kullandı ında, bu i lemlerin ücretsiz yapılması gerekmektedir. Ancak ba ka bir test, muayene ve/veya belgelendirme kurulu larının olanaklarından yararlanılması, bir ücret mukabilinde olaca ından, bu ücretin testi yaptıran yetkili kurulu tarafından mı, yoksa üretici tarafından mı ödenece i sorusu ile kar ıla lmaktadır. Bu nedenle, ba ka bir kurulu a test ettirilen ürünün ilgili mevzuata uygun çıkması halinde bu ücretin yetkili kurulu tarafından, ürünün güvenli olmadı ının tespit edilmesi halinde ise üretici tarafından ödemesi yoluna gidilerek, kurallara uygun üretimde bulunan üreticinin menfaati korunmak istenmi tir.

Piyasa gözetimi ve denetimini gerçekle tirecek yetkili kamu kurulu larının isimlerinin AB sistemi gere ince Komisyona bildirilmesi gerekmektedir. Bu bildirim tek merkezden gerçekle tirilmesi amacıyla Müste arlık aracılı ıyla yapılması öngörölmü tür.

Ürünün piyasaya arzının yasaklanması, toplatılması ve bertarafı

Madde 11- İlgili teknik düzenlemeye uygunlu u belgelenmi olsa dahi, bir ürünün güvenli olmadı ına dair kesin belirtilerin bulunması halinde, bu ürünün piyasaya arzı, kontrol yapılcaya kadar yetkili kurulu ça geçici olarak durdurulur.

Kontrol sonucunda ürünün güvenli olmadı ının tespit edilmesi halinde, masrafları üretici tarafından kar ılanmak üzere, yetkili kurulu ;

- Ürünün piyasaya arzının yasaklanmasını,
- Piyasaya arz edilm i olan ürünlerin piyasadan toplanmasını,
- Ürünlerin, güvenli hale getirilmesinin imkansız oldu u durumlarda, ta ıdıkları risklere göre kısmen ya da tamamen bertaraf edilmesini,
- (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen önlemler hakkında gerekli bilgilerin, masrafları üreticiden kar ılanmak üzere, ülke genelinde da ıtımı yapılan iki gazete ile ülke genelinde yayın yapan iki televizyon kanalında ilanı suretiyle, risk altındaki

ki ilere duyurulmasını

sa lar.

Risk altındaki ki ilerin yerel yayın yapan gazete ve televizyon kanalları vasıtasıyla bilgilendirilmesinin mümkün oldu u durumlarda, bu duyuru yerel basın ve yayın organları yoluyla, risk altındaki ki ilerin tespit edilebildi i durumlarda ise bu ki ilerin do rudan bilgilendirilmesi yoluyla yapılır.

Bu madde kapsamında alınacak önlemler, gerekti inde Komisyona iletilir

Gerekçe: Piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetinde öncelikle yapılacak i , ürünün ta iması gereken i aret ve belgelere sahip olup olmadı ının kontrol edilmesidir. Ürünün teste tabi tutulması, gerekli durumda yapılması gereken bir faaliyettir. Öte yandan, bir ürün gerekli i areti ta ıyor olsa da, bu i aretlerin sahte olması, uygunluk de erlendirmesinin gere i gibi yapılmamı olması veya teknik düzenlemeden kaynaklanan bir kusur bulunması gibi nedenlerle, ürünün güvenli olmama durumu ortaya çıkabilmektedir. Bu nedenle, ürünün ilgili teknik düzenlemeye uygunlu u belgelenmi ve gerekli i aretlemeleri yapılmı olsa dahi, piyasa gözetimi ve denetimi sırasında veya ikayet üzerine bir ürünün güvenli olmadı ına dair kesin belirtilerin bulunması halinde, temel gerekleri kar ılamadı ı dü ünülen bu ürünün piyasaya arzının, olası bir kazayı önlemek amacıyla, kontrol yapıncaya kadar yetkili kurulu ça geçici olarak durdurulması yoluna gidilmi tir.

Kontrol sonucunda ürünün güvenli olmadı ının tespit edilmesi halinde, risk altındaki tüketici gruplarının korunması amacıyla, masrafları üretici tarafından kar ılanmak üzere, yetkili kurulu un a adaki önlemleri alması hükme ba lanmı tir.

- Ürünün piyasaya arzının yasaklanması,
- Piyasaya arz edilmi olan ürünlerin piyasadan toplanmasını,
- Ürünlerin, güvenli hale getirilmesinin imkansız oldu u durumlarda, ta idıkları risklere göre kısmen ya da tamamen bertaraf edilmesini,
- Yukarıda belirtilen önlemler hakkında gerekli bilgilerin, masrafları üreticiden kar ılanmak üzere, ülke genelinde da ıtımı yapılan iki gazete ile ülke genelinde yayın yapan iki televizyon kanalında ilanı suretiyle, risk altındaki ki ilere duyurulmasını

sa lamak.

Risk altındaki ki ilerin yerel yayın yapan gazete ve televizyon kanalları vasıtasıyla bilgilendirilmesinin mümkün oldu u durumlarda, bu duyuru yerel basın ve yayın organları yoluyla, risk altındaki ki ilerin tespit edilebildi i durumlarda ise bu ki ilerin do rudan bilgilendirilmesi yoluyla yapılacaktır. Burada önemli olan, zarar görmesi olası ki ileri durumdan haberdar ederek gerekli önlemleri almasını sa lamaktır.

Yetkili kamu kurulu ları tarafından, bu madde kapsamında alınan önlemlerin, bu ürünün AB üyesi ülkelere de satılmı olabilece i ve bu do rultuda gerekli önlemleri alabilmelerine imkan sa lamak için, AB mevzuatı gere i, Komisyona iletilmesi hükme ba lanmı tir.

BE NC BÖLÜM

Çe itli Hükümler

Ceza hükümleri

Madde 12- Bu Kanunun;

a) 5 inci maddesinin birinci fıkrasına aykırı hareket eden üreticiler hakkında 2 milyar Türk Lirası,

Yeni, kullanılmı olmakla birlikte de iklik yapılarak piyasaya tekrar arz edilmesi hedeflenen ürünler ile Avrupa Birli i üyesi ülkeler dı ındaki ülkelerden ithal edilen eski ve kullanılmı ürünleri ilgili teknik düzenlemeye uygun olmadan piyasaya arz eden üreticilere uygulanır.

b) 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasına aykırı hareket eden üreticiler hakkında 10 milyar Türk Lirası,

Piyasaya güvenli ürün arz etmedi i tespit edilen üreticilere uygulanır.

c) 5 inci maddesinin yedinci fıkrasına aykırı hareket eden üreticiler hakkında 2 milyar Türk Lirası,

Ürünün öngörülen kullanım süresi içinde, yeterli uyarı olmaksızın fark edilemeyecek nitelikteki riskleri hakkında tüketicilere gerekli bilgiyi sa lamayan, özelliklerini belirtecek ekilde ürünü i aretlemeyen; gerekti inde piyasaya arz edilmi ürünlerden numuneler alarak test etmeyen, ikayetleri soru turmayan ve yapılan denetim sonuçlarından da ıtıcıları haberdar etmeyen, riskleri önlemek amacı ile ürünlerin toplatılması ve bertarafı da dahil olmak üzere gerekli önlemleri almayan üreticilere uygulanır.

d) 5 inci maddesinin sekizinci fıkrasına aykırı hareket eden üreticiler hakkında 2 milyar Türk Lirası,

İlgili teknik düzenlemede belirtilen tüm belgeleri; bu belgeler kapsamındaki son ürünün yurt içinde üretiliyor ise üretildi i, ithal ise ithal edildi i tarihten itibaren ilgili teknik düzenlemede belirtilen süre, bu sürenin belirtilmemesi halinde yetkili kurulu ça belirlenecek süre boyunca muhafaza etmeyen ve istenilmesi halinde yetkili kurulu lara ibraz etmeyen üreticilere uygulanır.

e) 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasına aykırı hareket eden da ıtıcılar hakkında 1 milyar Türk Lirası,

Sahip oldu u bilgiler çerçevesinde, güvenli olmadı ını bildi i ürünleri piyasaya arz eden; faaliyetleri çerçevesinde, ürünlerin ta idı riskler ve bu risklerden korunmak için alınması gereken önlemler hakkında ilgililere bilgi vermeyen da ıtıcılara uygulanır.

f) 5 inci maddesinin onuncu fıkrasına aykırı hareket edenler hakkında 5 milyar Türk Lirası,

Uygunluk i aretini veya uygunluk de erlendirme i lemleri sonucunda verilen belgeleri tahrif veya taklit eden, usulüne uygun olmadan kullanılanlara uygulanır.

g) 9 uncu maddesinin birinci fıkrasına aykırı hareket eden uygunluk de erlendirme kurulu ları ile onaylanmı kurulu lar hakkında 25 milyar Türk Lirası,

İlgili teknik düzenlemelerde ve/veya bu Kanun ve bu Kanunun uygulama usul ve esaslarına ili kin yönetmeliklerde yer alan usul ve esaslara uygun olarak ba ımsız ve tarafsız bir ekilde uygunluk de erlendirme hizmeti vermeyen uygunluk de erlendirme kurulu ları ile onaylanmı kurulu lara uygulanır.

h) 9 uncu maddesinin be inci fıkrasına aykırı hareket eden uygunluk de erlendirme kurulu ları ile onaylanmı kurulu lar hakkında 5 milyar Türk Lirası,

idari para cezası uygulanır.

Faaliyetleri ile ilgili her türlü bilgi, kayıt ve belgeleri, ilgili teknik düzenlemede belirtilen süre, bu sürenin belirtilmemesi halinde yetkili kurulu ça belirlenecek süre boyunca muhafaza etmeyen ve talep edilmesi halinde yetkili kurulu lara ibraz etmeyen; faaliyette buldukları dönemde yapmı oldukları uygunluk de erlendirme faaliyetleri ile ilgili bilgi, kayıt ve belgeleri, faaliyetleri sona erdikten sonra aynı konuda faaliyette bulunan uygunluk de erlendirme kurulu u veya onaylanmı kurulu a devredilmek üzere

yetkili kurulu a teslim etmeyen uygunluk de erlendirme kurulu ları ile onaylanmı kur